

Blue Wing Airlines: Surinaamse jungle vliegers

Arno Landewers

29 december 2009

Blue Wing Airlines werd in 2002 opgericht en is de feitelijke opvolger van Inter Tropical Aviation (ITA). ITA opereerde op binnenlandse routes in Suriname met Cessna 206 Stationairs, Islanders, een LET 410, een Antonov 28 en (kortstondig) een Convair 440.

De concurrentie met de SLM en KLM werd gezocht door vluchten tussen Paramaribo en Brussel te gaan uitvoeren met toestellen van de Belgische luchtvaartmaatschappij CityBird en later van het Griekse Electra Airlines. Eind augustus 2001 strandden ongeveer 800 passagiers in Suriname nadat ITA geen geld meer had om de huur van een Electra Airlines DC-10 te betalen. De gestrande passagiers werden uiteindelijk, voor sommigen na drie weken wachten, via SLM en KLM vluchten naar Nederland gevlogen (de passagiers moesten zelf voor de kosten opdraaien). Eind oktober 2001 werd het formele faillissement van Inter Tropical Aviation uitgesproken, dat was aangevraagd door de ABN AMRO bank. De vergunningen voor zowel binnenlandse als buitenlandse vluchten waren al eerder ingetrokken.

De directeur van Inter Tropical Aviation, Amichand Jhauw, was ten tijde van het faillissement al begonnen aan de oprichting van een nieuwe binnenlandse luchtvaartmaatschappij. Grootaandeelhouder S. Gupta trad tijdens de tumultueuze laatste weken van ITA op als woordvoerder in de media. Amichand Jhauw bleef nadrukkelijk op de achtergrond; Gupta werd hierdoor het gezicht van ITA en gezien als schuldige voor de ondergang van het bedrijf. De ITA vloot, ten tijde van het faillissement bestaande uit Cessna U206G Stationair PZ-TGQ en Antonov 28 PZ-TGW, werden tijdens een openbare veilig gekocht door Gupta. De PZ-TGQ en PZ-TGW waren de eerste vliegtuigen van Blue Wing Airlines (genoemd naar de Blue Wing, een in Suriname voorkomende vogel), dat onder directeurschap van Jhauw actief werd vanaf Zorg en Hoop in Paramaribo. Tijdens de faillissementsuitspraak van Inter Tropical was overigens geconstateerd dat in de boekhouding stukken ontbraken, en dat er blijkens de kasboeken geld onttrokken was.

Vanaf januari 2002 werden door Blue Wing Airlines binnenlandse vluchten uitgevoerd naar de diverse kleine strips die Suriname rijk is dankzij de mijnbouw. Inmiddels worden ook lijndiensten aangeboden naar buurlanden Guyana en Frans Guyana. In 2004 en 2005 konden 4 Antonov 28's aan de vloot worden toegevoegd, al eerder was een andere voormalige ITA Cessna U206G ook in gebruik genomen. In mei 2006 konden de Antonov 28's zeer nuttig gebruikt worden toen in de Surinaamse binnenlanden ernstige overstromingen plaatsvonden. Het bleken de enige vliegtuigen die in staat waren te opereren vanaf de drassige strips.

Kort hierop, in juni, veroorzaakten dezelfde Antonov

28's veel commotie in Suriname doordat Blue Wing Airlines door de Europese Unie op de zwarte lijst van onveilige luchtvaartmaatschappijen was geplaatst. Door de Franse luchtvaartautoriteiten was vastgesteld dat "specifieke in het Verdrag van Chicago vastgestelde veiligheidsnormen niet worden nageleefd" en dat "niet adequaat was gereageerd op een vraag naar de veiligheid van de activiteiten". Het bleek te gaan om het ontbreken van Ground Proximity Warning System (GPWS) aan boord van de Blue Wing toestellen. In Frankrijk was GPWS al sinds januari 2006 verplicht; vanaf januari 2010 is GPWS overal verplicht. Omdat vergunning was gekregen te gaan vliegen op Frans Guyana, werd Blue Wing op aandringen van de Fransen op de zwarte lijst geplaatst. Het bleek dat Franse diplomaten al eerder werd aangeraden niet met Blue Wing te reizen. Eind 2007 werd Blue Wing weer van de zwarte lijst gehaald, nadat GPWS apparatuur was aangeschaft. In lokale kranten en media werd inmiddels volop gespeculeerd over de veiligheid van de Antonov's. Waarschijnlijk mede onder invloed van deze negatieve media-aandacht werden langzamerhand andere vliegtuigtypen aan de vloot toegevoegd. In 2007 werd een Cessna 208 Caravan I aan de vloot toegevoegd, en aan het eind van het jaar werd een DHC.6 aangeschaft.

Op 3 april 2008 sloeg het noodlot toe. Tijdens een doorstart op de strip bij Benzdorp verongelukte de Antonov 28 PZ-TSO. Het toestel sloeg een 150 meter naast de baan in de jungle neer en vatte onmiddellijk vlam. Alle 19 inzittenden kwamen om het leven. Onder de slachtoffers was vliegster Soeriani Verkuijl, echtgenote van Amichand Jhauw. Pas eind oktober 2008 werd tijdens de reconstructie van de vliegtuigdelen de Flight Data Recorder gevonden. Het onderzoek naar de ramp is nog niet afgerond. Het ongeluk vestigde opnieuw de aandacht op de vermeende onveiligheid van de Antonov's, bovendien werd veel aandacht besteedt aan de gebrekkige infrastructuur van de diverse (veelal niet gecertificeerde) strips, waarvan velen particulier bezit zijn.

Vanaf eind 2008 werd de economische crisis voelbaar door het afnemen van de mijnbouw activiteiten en teruglopende inkomsten uit toerisme. Tevens stegen op de lokale markt de prijzen voor brandstof sterk. De lijnvluchten blijken voornamelijk voldoende winstgevend om Blue Wing actief te houden. Op 15 oktober jl. werd een tweede Antonov 28 verloren. De PZ-TST brak tijdens de landing op de strip van Kwamalasamuta in twee delen. Gelukkig bleven de 4 inzittenden ongedeerd. Een maand later werd wederom een nieuw type aan de vloot toegevoegd met de ingebruikname van een Reims/Cessna F406 Caravan II, die zal worden ingezet voor "executive transport".

Blue Wing Airlines vloot

PZ-TLV Cessna U206G Stationair II

PZ-TSA Antonov 28 (voormalig Inter Tropical Aviation PZ-TGW)

PZ-TSB Cessna 208 Caravan I

PZ-TSC Cessna U206G Stationair 6 (voormalig Inter Tropical Aviation PZ-TGQ)

PZ-TSD de Havilland Canada DHC.6 Twin Otter

PZ-TSE Cessna U206G Stationair (voormalig Inter Tropical Aviation PZ-TGP)

PZ-TSF Cessna F.406 Caravan II

PZ-TSN Antonov 28

PZ-TSO Antonov 28 (verongelukt 03.04.2008 Benzdorp)

PZ-TST Antonov 28 (ongeval 15.10.2009 Kwamalasamutu)

PZ-TSV Antonov 28

bronnen

- diverse berichten Dagblad De Nieuwe Tijd, Dagblad Suriname en Waterkant.net blogarchief
- publicatieblad Europese Unie betreffende de “communautaire lijst van luchtvaartmaatschappijen waaraan een exploitatieverbod is opgelegd”, 20 juni 2006
- openbaar faillissementsverslag Inter Tropical Aviation NV